

Obsah

Seznam zkratek	19
Úvod	20
1 Základy anatomie a fyziologie nervového systému	21
1.1 Nervová buňka a šíření vzruchu	21
1.1.1 Přenos nervového vzruchu	23
1.1.2 Synapse	23
1.1.3 Transmitery (mediátory, přenašeče)	23
1.1.4 Funkce neuronů	24
1.2 Centrální a periferní nervový systém	25
1.3 Periferní nerv	25
1.3.1 Složení periferního nervu	25
1.3.1.1 Projevy poškození periferního nervu	26
1.4 Mícha a míšňí kořeny	29
1.4.1 Míšňí segmenty	29
1.4.2 Míšňí kořeny	31
1.4.3 Reflexní míšňí aktivita	31
1.4.4 Cévní zásobení míchy	35
1.4.5 Poruchy míchy a míšňích kořenů	35
1.4.6 Poruchy míchy	35
1.5 Mozek a mozkový kmen	36
1.6 Prodloužená mícha (medulla oblongata)	37
1.6.1 Poruchy prodloužené míchy (oblongátové syndromy)	37
1.7 Most (pons Varoli)	38
1.7.1 Poruchy mostu (pontinní syndromy)	38
1.8 Střední mozek (mesencephalon)	39
1.8.1 Poruchy středního mozku (mezencefalické syndromy)	39
1.9 Mezimozek (diencephalon)	40
1.9.1 Hypotalamus	40
1.9.1.1 Poruchy hypotalamu (diencefalický syndrom) a poruchy hypofýzy	40
1.9.2 Talamus	40
1.9.2.1 Poruchy talamu (talamický syndrom, syndrom Dejerineův-Roussyho)	41
1.10 Podkorové oblasti	41
1.10.1 Bazální ganglia (extrapyramidová jádra)	41
1.10.1.1 Poruchy bazálních ganglií (extrapyramidové syndromy)	42
1.10.2 Capsulla interna (vnitřní pouzdro)	43
1.10.2.1 Poruchy capsulla interna (kapsulární syndrom)	43

1.10.3	Corpus callosum	43
1.10.3.1	Poruchy corpus callosum (kalózní syndrom)	43
1.11	Mozkové hemisféry	43
1.11.1	Frontální (čelní) lalok	45
1.11.1.1	Poruchy čelního laloku (syndrom prefrontální a prerolandický)	45
1.11.2	Parietální (temenní) lalok	46
1.11.2.1	Poruchy temenního laloku (parietální syndromy)	46
1.11.3	Okcipitální (týlní) lalok	46
1.11.3.1	Poruchy týlního laloku (okcipitální syndromy)	46
1.11.4	Temporální (spánkový) lalok	46
1.11.4.1	Poruchy spánkového laloku (temporální syndromy)	47
1.11.5	Vedoucí úloha (dominance) jednotlivých mozkových hemisfér	47
1.11.6	Poruchy hemisfér	47
1.11.6.1	Porucha levé hemisféry	47
1.11.6.2	Porucha pravé hemisféry	48
1.11.7	Cévní zásobení mozku	48
1.12	Mozeček (cerebellum)	48
1.12.1	Poruchy mozečku (cerebelární syndromy)	49
1.13	Mozkové komory a mozkomíšní mok	49
1.13.1	Mozkové komory	49
1.13.2	Mozkomíšní mok (liquor cerebrospinalis)	49
1.13.2.1	Normální složení likvoru	50
1.13.3	Nitrolební hypertenze (syndrom nitrolební hypertenze)	50
1.13.3.1	Příznaky nitrolební hypertenze	51
1.13.4	Konusové mechanismy	51
1.13.4.1	Konusové příznaky infratentoriální	52
1.13.4.2	Konusové příznaky supratentoriální	53
1.13.5	Nitrolební hypotenze (syndrom nitrolební hypotenze)	53
1.14	Mozkové nervy	54
1.14.1	N. I – n. olfactorius (čichový nerv)	54
1.14.2	N. II – n. opticus (zrakový nerv)	55
1.14.3	N. III – n. oculomotorius (okohybný nerv)	57
1.14.4	N. IV – n. trochlearis (kladkový nerv)	59
1.14.5	N. V. – n. trigeminus (trojklanný nerv)	59
1.14.6	N. VI – n. abducens (odtahovací nerv)	60
1.14.7	N. VII – n. facialis (liční nerv)	60
1.14.8	N. VIII – n. statoacusticus (vestibulární a sluchový nerv)	62
1.14.9	N. IX – n. glossopharyngeus (jazykohrtanový nerv)	63
1.14.10	N. X – n. vagus (bloudivý nerv)	64
1.14.11	N. XI – n. accesorius (přídavný nerv)	64
1.14.12	N. XII – n. hypoglossus (podjazykový nerv)	65
1.14.13	Sdružené poruchy mozkových nervů	65

12.2	Hyperkineticko-hypotonické syndromy	241
12.2.1	Choreatický syndrom	241
12.2.2	Atetotický syndrom	242
12.2.3	Hemibalismus (balistický syndrom)	243
12.2.4	Dystonický syndrom	243
12.2.5	Myoklonické syndromy	244
13	Organické psychosyndromy a demence	245
13.1	Základní psychické funkce	245
13.2	Akutní syndromy	246
13.2.1	Přechodné poruchy vědomí kvantitativního rázu	246
13.2.1.1	Léčebný přístup ke komatózním pacientům bez ohledu na etiologii	246
13.2.2	Přechodné poruchy vědomí kvalitativního charakteru	247
13.2.3	Přechodné amnestické poruchy	248
13.2.4	Přechodné poruchy nálady a spontaneity	248
13.3	Organické psychosyndromy chronické	248
13.3.1	Chronický pseudoneurastenický syndrom	248
13.3.2	Chronické, organicky podmíněné změny osobnosti	249
13.4	Chronické psychosyndromy spojené s demencí	249
13.4.1	Alzheimerova nemoc	249
13.4.2	Demence ischemicko-vaskulární	250
13.4.3	Creutzfeldt-Jakobova choroba	251
13.4.4	Demence při nekomunikujícím (normotenzním) hydrocefalu	251
13.4.5	Demence při obstrukčním (pouze vnitřním) hydrocefalu	251
13.4.6	Ostatní příčiny demencí	252
13.4.7	Léčba demencí	252
14	Epilepsie a epileptické syndromy	255
14.1	Patogeneze epileptického záchvatu	255
14.2	Podrobná klasifikace epileptických záchvatů	256
14.2.1	Parciální (fokální) záchvaty	256
14.2.2	Generalizované záchvaty	257
14.3	Pomocná vyšetření	258
14.4	Zásady ošetření velkého epileptického záchvatu (GM)	258
14.5	Léčba epilepsií	259
14.5.1	Medikamentózní léčba	259
14.5.1.1	Antiepileptika, která jsou v současnosti k dispozici	261
14.5.1.2	Vhodnost použití jednotlivých antiepileptik	263
14.5.2	Životospráva pacientů s epilepsií	263
14.5.3	Chirurgická léčba epilepsie	264
14.6	Diferenciální diagnóza	264

15 Bolest hlavy (cefalea, cefalalgie)	267
15.1 Klasifikace bolestí hlavy	267
15.2 Léčení bolestí hlavy	272
15.2.1 Léčení migrény	272
15.2.1.1 Léčení migrenózního záchvatu	272
15.2.1.2 Preventivní léčení	273
15.2.2 Léčení tenzní cefalee	274
15.2.3 Léčení cluster headache	274
15.2.4 Léčení potraumatické cefalalgie	274
15.2.5 Léčení arteriitis gigantocellularis	274
15.2.6 Léčení lékově navozených bolestí hlavy	274
15.2.7 Léčení chronické paroxysmální hemikranie	274
15.2.8 Léčení neuralgie trigeminu a glosfaryngeálního nervu	275
16 Závrať (vertigo)	277
16.1 Anatomie a fyziologie vestibulárního systému	277
16.2 Vyšetřování vestibulárních funkcí	278
16.3 Vestibulární poruchy	279
16.3.1 Periferní vestibulární poruchy	279
16.3.2 Centrální vestibulární poruchy	279
16.4 Klinické jednotky	280
16.4.1 Vestibulární syndrom při vertebrobasilární insuficienci	280
16.4.2 Ménièreova nemoc a ménièrský syndrom	280
16.4.3 Neuronitis vestibularis	280
16.4.4 Kinetóza	281
16.4.5 Neurinom akustiku (neurinom n. stotoacustici)	281
16.5 Léčení závratí	281
16.5.1 Léčení akutního periferního vestibulárního syndromu	281
16.5.2 Léčení chronických periferních vestibulárních poruch	281
16.5.3 Léčení centrálního vestibulárního syndromu	282
16.5.4 Léčení Ménièreovy choroby	282
16.5.5 Léčení kinetóz	282
17 Poruchy spánku	285
17.1 Insomnie či hyposomnie (poruchy usínání a udržení spánku – disorders of initiating and maintaining sleep, DIMS)	285
17.2 Hypersomnie (disorders of excessive somnolence, DOES)	286
17.2.1 Narkolepsie a narkoleptický syndrom	286
17.2.2 Jiné hypersomnie	287
17.3 Poruchy rytmu spánku a bdění	287
17.3.1 Spánková inverze	287
17.3.2 Porucha 24hodinového spánkového rytmu	288

17.4	Poruchy spánku spojené s různými motorickými a jinými projevy	288
17.4.1	Pavor nocturnus (noční děsy)	288
17.4.2	Enuresis nocturna (noční pomočování)	288
17.4.3	Somnambulismus (náměšičnictví)	288
17.4.4	Syndrom neklidných nohou	288
17.4.5	Bruxismus (skřípání zubů)	289
17.4.6	Myoklonie ve spánku	289
18	Neurologické komplikace celkových, převážně interních chorob	291
18.1	Neurologické komplikace kardiovaskulárních chorob	291
18.1.1	Neurologické komplikace kardiálních chorob	291
18.1.2	Synkopy	292
18.1.3	Poruchy vědomí vaskulárního původu	292
18.1.4	Onemocnění aorty	292
18.1.5	Ateroskleróza	293
18.1.6	Hypertenzní nemoc	293
18.1.7	Neurologické projevy při některých kolagenózách	294
18.2	Neurologické projevy metabolických chorob	295
18.2.1	Poruchy metabolismu kalia (dyskalémie)	295
18.2.2	Poruchy metabolismu natria (dysnatrémie)	296
18.2.3	Poruchy metabolismu magnézia (dysmagnezémie)	296
18.2.4	Poruchy metabolismu kalcia	296
18.2.5	Neurologické komplikace renálních chorob	297
18.2.6	Neurologické komplikace jaterních chorob	297
18.2.7	Neurologické projevy při porfyriích	298
18.3	Neurologické komplikace respiračních chorob a respirační poruchy vyvolané různými nervovými nemocemi	298
18.4	Neurologické poruchy při endokrinopatiích	299
18.4.1	Neurologické poruchy při poruchách hypotalamu a hypofýzy	299
18.4.2	Neurologické poruchy při tyreopatiích	302
18.4.2.1	Hypertyreóza	302
18.4.2.2	Hypotyreóza	302
18.4.3	Neurologické poruchy u onemocnění příštítné žlázy	302
18.4.3.1	Hypoparatyroidismus	302
18.4.3.2	Hyperparatyroidismus	303
18.4.4	Neurologické projevy poruchy nadledvinek	303
18.4.4.1	Hyperkortikalismus (m. Cushing)	303
18.4.4.2	Hyperaldosteronismus	304
18.4.4.3	Hypokortikalismus (m. Addison)	304
18.4.4.4	Neurologické projevy poruchy dřeně nadledvinek	304
18.4.5	Neurologické komplikace poruch pankreatu	304
18.4.5.1	Diabetes mellitus (cukrovka)	304
18.4.5.2	Hypoglykémie	305
18.4.5.3	Akutní pankreatitis	306

18.5	Neurologické komplikace hematologických onemocnění	306
18.6	Paraneoplastické syndromy	306
18.7	Neurologické poruchy po ozáření	307
18.8	Neurologické projevy poranění elektrickým proudem nebo bleskem	307
19	Neuroinfekce (infekční poškození nervového systému)	309
19.1	Příčiny neuroinfekce (infekční agens)	309
19.2	Příznaky neuroinfekce	310
19.3	Klinické jednotky	311
19.3.1	Meningismus	311
19.3.2	Meningitis purulenta (hnisavá meningitida)	311
19.3.3	Meningitis tuberculosa (tuberkulózní meningitida, bazilární meningitida)	312
19.3.4	Virové meningitidy a encefalitidy	313
19.3.4.1	Klíšňová meningitida, event. meningoencefalitida	313
19.3.4.2	Ostatní virové meningitidy a encefalitidy	314
19.3.4.3	Lyssa (rabies, vzteklin)	317
19.3.4.4	Encefalitida po očkování proti variole	317
19.3.5	Neuroinfekce vyvolané spirochetami	317
19.3.5.1	Borelióza (Lymeská nemoc)	317
19.3.5.2	Lues cerebrospinalis (příjice centrálního nervového systému)	318
19.3.6	Tetanus	320
19.3.7	Botulismus	321
19.3.8	Subakutní encefalitidy a meningitidy	321
19.3.9	Chronické meningitidy a encefalitidy	322
20	Neurologický obraz některých intoxikací	323
20.1	Akutní intoxikace alkoholem a alkoholismus	323
20.1.1	Chronický alkoholismus	323
20.2	Otrava methylalkoholem	324
20.3	Otrava barbituráty a jinými hypnotiky	325
20.4	Otrava morfiem a jinými opiáty (morfinismus)	325
20.4.1	Chronický morfinismus	325
20.5	Otrava psychostimulancií	325
20.6	Otrava atropinem a látkami s atropinovým účinkem	326
20.6.1	Otrava antidepresiv	326
20.6.2	Otrava neuroleptiky ze skupiny fenothiazinů	326
20.7	Otrava marihuanou (hašišem)	326
20.8	Otrava halogenizovanými uhlovodíky	326
20.9	Otrava kyslíčným uhelnatým	327
20.10	Otrava salicyláty	327
Rejstřík		329

1.15	Obaly centrálního nervového systému (lebka a mozkové pleny)	66
1.15.1	Lebka	66
1.15.2	Mozkové pleny	66
1.16	Vegetativní nervový systém	67
1.16.1	Sympatický nervový systém	67
1.16.2	Parasympatický nervový systém	67
1.16.3	Visceroreflexní projevy (Headovy zóny)	70
1.16.4	Vertebro-viscerální syndromy	72
1.17	Hybnost, její organizace a řízení	72
1.17.1	Volní hybnost	73
1.17.1.1	Obraz centrální (spastické) parézy	74
1.17.2	Pomocná (korelující) hybnost	74
1.17.3	Automatická reflexní aktivita	75
1.17.3.1	Obraz chabé (periferní) parézy	75
1.18	Čítí, jeho organizace, řízení a poruchy	75
1.18.1	Povrchové a hluboké čítí	77
1.18.2	Centrální senzitivní dráhy	77
1.18.3	Poruchy čítí	78
1.18.3.1	Jednotlivé poruchy čítí a jejich nejčastější lokalizace	78
1.19	Močení, jeho řízení a neurogení poruchy	79
1.19.1	Centra a dráhy regulující močení	79
1.19.2	Poruchy močení	81
2	Stručný postup neurologického vyšetření a interpretace některých příznaků	83
2.1	Anamnéza	83
2.2	Objektivní vyšetření	83
2.2.1	Vyšetření hlavy a mozkových nervů	84
2.2.2	Vyšetření krku	86
2.2.3	Vyšetření horních končetin	86
2.2.4	Vyšetření trupu	87
2.2.5	Vyšetření dolních končetin	87
2.2.6	Vyšetření stoje a chůze	88
3	Vyšetřování pacientů v bezvědomí a jeho hodnocení	89
3.1	Schéma vyšetření	89
3.1.1	Glasgovská škála	89
3.1.2	Podrobnější posouzení neurologického nálezu	90
3.1.2.1	Vhodný postup	90
3.1.2.2	Provokované jevy	95
3.2	Lokalizační kritéria	96
3.2.1	Primární infratentoriální léze	97
3.2.2	Metabolická encefalopatie (metabolická kómata)	98
3.3	Následky komatózních stavů	99

4	Pomocná vyšetření v neurologii	101
4.1	Metody neuroradiologické	101
4.1.1	Nativní (prosté) snímky lbi a páteře	101
4.1.2	Perimyelografie (PMG) a periradikulografie (PRG) – vyobrazení prostoru kolem míchy a míšních kořenů	102
4.1.3	Počítačová tomografie (computer tomography, CT)	103
4.1.4	Nukleární magnetická rezonance (magnetická rezonance, NMR)	103
4.1.5	Angiografie mozku a míchy (AG)	104
4.2	Vyšetření ultrazvukové (sonografie)	105
4.2.1	Dopplerova sonografie	105
4.3	Scintigrafické metody	105
4.3.1	Jednofotonová emisní počítačová tomografie (single photon emission computer tomography, SPECT)	105
4.3.2	Pozitronová emisní tomografie (positron emission tomography, PET)	106
4.3.3	Pyrofosfátový test	106
4.4	Metody elektrofyziologické	106
4.4.1	Elektroencefalografie (EEG)	106
4.4.2	Elektromyografie (EMG)	107
4.4.3	Vyšetřování evokovaných potenciálů	107
4.5	Vyšetření likvorologická	108
4.5.1	Buněčné elementy v likvoru	108
4.5.2	Bílkoviny v likvoru (proteinorhachie, proteinóza)	108
4.5.3	Cukry v likvoru (glykorhachie)	109
4.5.4	Likvorový tlak	109
5	Poruchy motoricko-senzitivní periferní jednotky	111
5.1	Nemoci svalové (myopatie)	112
5.1.1	Myopatie v užším slova smyslu	112
5.1.1.1	Progresivní svalové dystrofie (myopatie geneticky založené – myodystrofie)	112
5.1.1.2	Myopatie endokrinní	113
5.1.2	Myotonie	113
5.1.3	Myozitidy – zánětlivé onemocnění svalstva (myozitida, polymyozitida, dermatomyozitida)	114
5.1.4	Stiffman-syndrom (syndrom ztuhlého muže)	114
5.2	Poruchy nervosvalové ploténky	115
5.2.1	Myasthenia gravis paralytica (m. Erb-Goldflam)	115
5.2.2	Myastenické syndromy	116
5.2.3	Botulismus	116
5.3	Hypokalemická a hyperkalemická obrna	116
5.4	Poruchy periferních nervů	117

5.5	Polyneuropatie	117
5.5.1	Klinický obraz polyneuropatie	117
5.5.2	Pomocná vyšetření při polyneuropatii	119
5.5.3	Průběh polyneuropatie	119
5.5.4	Příčiny polyneuropatie	119
5.5.5	Polyneuropatie dystrofické (metabolické)	120
5.5.5.1	Diabetická polyneuropatie	120
5.5.5.2	Polyneuropatie při tyreopatiích	121
5.5.5.3	Polyneuropatie při nemocech přístítných tělísek	121
5.5.5.4	Polyneuropatie při renálních onemocněních	121
5.5.5.5	Polyneuropatie při jaterních onemocněních	122
5.5.5.6	Polyneuropatie při porfyriích	122
5.5.5.7	Karenční polyneuropatie	122
5.5.5.8	Polyneuropatie při amyloidóze	123
5.5.5.9	Paraneoplastické polyneuropatie	123
5.5.5.10	Alkoholová polyneuropatie	124
5.5.6	Polyneuropatie infekční, resp. zánětlivé se značnou složkou autoimunitní	124
5.5.6.1	Choroba Guillain-Barré	124
5.5.7	Toxické polyneuropatie	125
5.5.8	Polyneuropatie vaskulární	126
5.5.9	Hereditární polyneuropatie	127
5.6	Parézy jednotlivých periferních nervů	127
5.6.1	Příznaky postižení mozkových nervů	128
5.6.2	Postižení brachiálního plexu	128
5.6.3	Postižení torakálních nervů (z kořenů Th ₁ – Th ₁₂)	133
5.6.4	Postižení lumbálního a ischiadického plexu	133
5.6.5	Tunelové syndromy (úžinové syndromy, compartment syndromy)	135
6	Vertebrogenní syndrom	139
6.1	Anatomie a fyziologie páteře	139
6.1.1	Pohyblivost páteře	141
6.1.2	Mícha a míšní kořeny	142
6.2	Vznik vertebrogenního syndromu	142
6.2.1	Spondylóza a spondylartróza	144
6.3	Diagnostický postup při vyšetřování vertebrogenních onemocnění	144
6.3.1	Objektivní vyšetření	145
6.3.1.1	Poruchy trofiky	145
6.3.1.2	Posouzení svalové síly	145
6.3.1.3	Vyšetření čítí	146
6.3.1.4	Vyšetření svalového tonu	146
6.3.1.5	Vyšetření statiky a dynamiky páteře a velkých kloubů	146
6.4	Klinický obraz vertebrogenních onemocnění v oblasti krční	148

6.4.1	Funkční poruchy	148
6.4.1.1	Blokáda krční páteře	148
6.4.1.2	Okcipitální neuralgie	148
6.4.1.3	Cervikální migréna	148
6.4.1.4	Cervikokraniální syndrom	148
6.4.1.5	Anteflexní bolest hlavy	148
6.4.2	Spondylóza a spondylartróza krční páteře, cervikobrachiální syndrom	149
6.4.3	Výhřez ploténky	149
6.4.4	Whiplash injury syndrom	152
6.5	Klinický obraz vertebrogenních změn v oblasti hrudní	152
6.5.1	Funkční poruchy	152
6.5.1.1	Poruchy statiky hrudní páteře	152
6.5.1.2	Akutní blokáda	153
6.5.2	Spondylartróza	153
6.5.3	Diskopatie	153
6.5.4	Osteoporóza	153
6.6	Klinický obraz vertebrogenních změn v oblasti bederní	153
6.6.1	Funkční změny	154
6.6.1.1	Lumbago (lumbalgie, ústřel)	154
6.6.1.2	Blokády	154
6.6.2	Spondylartróza a spondylóza	154
6.6.3	Prolaps disku	154
6.6.3.1	Laterální prolaps	155
6.6.3.2	Paramediální prolaps	155
6.6.3.3	Mediální prolaps	155
6.6.4	Stenóza páteřního kanálu	158
6.7	Diferenciální diagnóza vertebrogenních onemocnění	158
6.7.1	Vývojové změny páteře	158
6.7.2	Zánětlivé choroby páteře a okolních struktur	159
6.7.2.1	Nespecifická spondylitis	159
6.7.2.2	Revmatická spondylitis	159
6.7.2.3	Tuberkulózní spondylitis	160
6.7.2.4	Ankylozující spondylitis (Bechtěrevova nemoc)	160
6.7.2.5	Coxitis (zánět kyčelního kloubu)	160
6.7.2.6	Epidurální absces	161
6.7.2.7	Herpes zoster	161

6.7.3	Nezánětlivé artopatie	161
6.7.3.1	Tortikolis	161
6.7.3.2	Periarthritis humeroscapularis	161
6.7.3.3	Syndrom zmrzlého ramene	162
6.7.3.4	Osteoarthritis interspinalis (Baastropova nemoc)	162
6.7.3.5	Spondylolýza a spondylolistéza	162
6.7.3.6	Osteochondrosis intervertebralis iuvenilis (m. Scheuermann)	163
6.7.3.7	Atropatie sakroiliakálního kloubu	163
6.7.3.8	Koxartróza (coxarthrosis)	163
6.7.4	Entezopatie a svalová postižení imitující vertebrogenní syndrom	164
6.7.4.1	Bolesti v symfýze	164
6.7.4.2	Syndrom m. quadratus lumborum	164
6.7.4.3	Syndrom m. psoas	164
6.7.4.4	Kokcygodynie (coccygodynia)	164
6.7.5	Úžinové syndromy v oblasti horní apertury hrudníku	164
6.7.6	Osteoporóza	165
6.7.7	Psychogenní bolesti	165
6.7.8	Ostatní nemoci imitující degenerativní vertebrogenní syndrom	165
6.8	Pomocná vyšetření vertebrogenních syndromů	166
6.9	Léčení vertebrogenních syndromů	166
6.9.1	Léčení medikamentózní	166
6.9.2	Léčení operativní	168
7	Onemocnění míchy (myelopatie)	171
7.1	Příznaky míšního přerušení	171
7.1.1	Příznaky při úplném přerušení míchy (při transverzální lézi míšní)	171
7.1.2	Poruchy při částečném přerušení míchy	171
7.2	Příčiny myelopatií	173
7.2.1	Myelopatie vaskulární	174
7.2.1.1	Ischemický infarkt míchy (myelomalacie, ischemia medullae spinalis)	174
7.2.1.2	Míšní angiomy a jiné cévní malformace (arteriální, venózní, arteriovenózní malformace)	175
7.2.1.3	Angiodysgenetická myelomalacie – m. Alajouanine-Foix (varicositas spinalis)	176
7.2.2	Míšní nádory	176
7.2.3	Úrazy míchy	177
7.2.3.1	Otřes míchy (commotio medullae spinalis)	177
7.2.3.2	Zhmoždění míchy (contusio medullae spinalis)	178
7.2.4	Syringomyelie	178
7.2.5	Funikulární myelóza (neuroanemický syndrom)	179
7.2.6	Posttradiční myelopatie	179

7.3	Degenerativní míšňní onemocnění	180
7.3.1	Degenerativní míšňní onemocnění postihující převážně bílou hmotu míšňní	180
7.3.1.1	Hereditární spinální ataxie (m. Friedreich) a hereditární cerebelární ataxie (m. Marie)	180
7.3.1.2	Choroby postihující pyramidovou dráhu v míše – spastická familiární paralýza (m. Strümpel-Erb)	180
7.3.2	Degenerativní míšňní onemocnění postihující převážně šedou hmotu míšňní	181
7.3.2.1	Choroby postihující motorické buňky předních rohů míšňních	181
7.3.3	Degenerativní míšňní onemocnění postihující bílou i šedou hmotu míšňní	182
7.4	Léčba myelopatií	183
8	Demyelinizační choroby – roztroušená skleróza mozkomíšňní	185
8.1	Příčina roztroušené sklerózy mozkomíšňní	185
8.2	Klinický obraz roztroušené sklerózy mozkomíšňní	185
8.3	Pomocná vyšetření při roztroušené skleróze mozkomíšňní	186
8.4	Diferenciální diagnóza roztroušené sklerózy mozkomíšňní	187
8.5	Léčění roztroušené sklerózy mozkomíšňní	187
8.5.1	Léčění roztroušené sklerózy mozkomíšňní v průběhu čerstvé ataky	187
8.5.2	Léčění roztroušené sklerózy mozkomíšňní v období remise	188
8.5.3	Léčění roztroušené sklerózy mozkomíšňní v chronicko-progresivní fázi	188
8.5.4	Přídružená terapie roztroušené sklerózy mozkomíšňní	189
8.6	Životospráva v období remisí roztroušené sklerózy mozkomíšňní	189
9	Cévní mozkové příhody (CMP)	191
9.1	Fyziologie mozkového prokrvení	191
9.2	Cévní zásobenění mozku	191
9.3	Patofyziologie poruch mozkového prokrvení	195
9.4	Výskyt CMP	196
9.5	Rizikové faktory vzniku CMP	196
9.6	Klinický obraz akutní CMP	198
9.6.1	Cévní příhody hemoragické (mozková krvácení)	198
9.6.1.1	Krvácení do bazálních ganglií a do vnitřního pouzdra (putaminální či kapsulární krvácení)	199
9.6.1.2	Krvácení talamická	200
9.6.1.3	Krvácení lobární	200
9.6.1.4	Krvácení kmenová	200
9.6.1.5	Mozečková krvácení	200
9.6.1.6	Intermeningeální krvácení (subarachnoideální krvácení, SAK)	201

9.6.2	Cévní mozkové příhody ischemické (mozkové infarkty)	203
9.6.2.1	Uzávěry velkých přívodných tepen	206
9.6.2.2	Uzávěr a. cerebri anterior	206
9.6.2.3	Uzávěr a. cerebri media	207
9.6.2.4	Uzávěr a. cerebri posterior	207
9.6.2.5	Uzávěry cerebelárních tepen	207
9.6.2.6	Uzávěr tepen mozkového kmene	208
9.6.2.7	Lakunární infarkty v důsledku postižení malých perforujících tepen spodiny mozkové i konvexity	208
9.6.2.8	Tranzientní ischemická ataka (TIA)	208
9.7	Pomocná vyšetření CMP	209
9.8	Léčení akutních CMP	210
9.8.1	Celková opatření při léčení akutních CMP	210
9.8.2	Medikamentózní léčba akutní ischemické CMP	211
9.8.2.1	Léčba antitrombotická	211
9.8.2.2	Léčba hemoreologická	212
9.8.2.3	Léčba vazoaktivní	213
9.8.2.4	Léčba hemodiluční	213
9.8.2.5	Léčba chránící částečně poškozené mozkové buňky (léčba neuroprotektivní)	214
9.8.2.6	Látky zlepšující metabolismus mozkových buněk (nooforika či nootropika)	214
9.8.2.7	Léčba protiedémová	214
9.8.3	Léčba mozkových hemoragií	215
9.8.4	Chirurgická léčba CMP	215
9.8.5	Léčení CMP v chronickém stavu	216
10	Mozkové nádory	219
10.1	Příznaky mozkových nádorů	219
10.1.1	Nitrolební hypertenze	219
10.1.2	Ložisková symptomatika	219
10.1.2.1	Nádory čelního laloku	219
10.1.2.2	Nádory temenního laloku	220
10.1.2.3	Nádory týlního laloku	220
10.1.2.4	Nádory spánkového laloku	220
10.1.2.5	Nádory corpus callosum	220
10.1.2.6	Nádory v hloubce, v bazálních gangliích a talamu	220
10.1.2.7	Nádory hypotalamu a středního mozku	221
10.1.2.8	Nádory dolní části mozkového kmene	221
10.1.2.9	Nádory mozkových komor	221
10.1.2.10	Nádory oblasti tureckého sedla	221
10.1.2.11	Nádory mozečku	221
10.1.2.12	Nádory koutu mostomozečkového (pontocerebelárního úhlu)	221

10.2	Některé specifické rysy jednotlivých mozkových nádorů	222
10.2.1	Gliomy	222
10.2.2	Meduloblastom	222
10.2.3	Spongioblastom, astrocytom a oligodendrogliom	222
10.2.4	Ependymom	222
10.2.5	Meningeom	223
10.2.6	Neurinom (neurofibrom)	223
10.2.7	Adenom hypofýzy	223
10.2.8	Kraniofaryngeom	224
10.2.9	Pinealom a ostatní nádory III. komory	224
10.2.10	Hemangiomy (angioretikulomy)	224
10.2.11	Metastázy	224
10.3	Diagnostika mozkových nádorů	224
10.4	Terapie mozkových nádorů	225
10.5	Paraneoplastické syndromy	225
11	Úrazy hlavy (kraniocerebrální poranění)	227
11.1	Klasifikace mozkových poranění	227
11.1.1	Primární mozková poranění	227
11.1.1.1	Kontuze mozková	227
11.1.1.2	Difúzní axonální poranění	228
11.1.2	Sekundární mozková poranění	229
11.1.2.1	Epidurální hematom	230
11.1.2.2	Subdurální hematom	230
11.1.2.3	Intermeningeální krvácení	231
11.1.2.4	Intracerebrální (intraparenchymový) hematom	231
11.1.2.5	Mozkový potraumatický edém	231
11.1.2.6	Mozková turgescence (mozkové zduření, mozková hyperémie)	231
11.1.2.7	Nitrolební potraumatické infekční postižení	231
11.1.2.8	Extrakraniální faktory	232
11.2	Fraktury lbi (fraktury kalvy a báze lebni)	232
11.3	Léčení mozkových poranění	233
11.3.1	Medikamentózní léčba těžkých kraniocerebrálních poranění	234
12	Choroby extrapyramidového systému	237
12.1	Hypertonicko-hypokineticé (akineticko-rigidní) syndromy	237
12.1.1	Parkinsonský syndrom	237
12.1.1.1	Příčiny parkinsonského syndromu	238
12.1.2	Hepatolentikulární degenerace	239
12.1.3	Esenciální tremor	239
12.1.4	Léčení parkinsonského syndromu a zejm. Parkinsonovy nemoci	240